

● SAHİBİ :

TÜRKİYE İSLAM
ENSTİTÜLERİ TALEBE
FEDERASYONU ADINA
GENEL BAŞKAN

Sedat ŞENERMAN

● YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ

Ahmed CENGİZ

BU SAYIDA

SELÂM	İslâm MEDENİYETİ
MÜSBET İLİM ve İSLÂM ...	Prof. Dr. N. ERBAKAN
İMAM - HATİP ÖĞRENCİYE (Şiir)	Mücteba UĞUR
RAMAZAN ve ORUÇ	Hasan ÇELİKKAYA
LEVAKIHU'L - ENVAR	Dr. Ahmed H. KAYALAR
TÜRKLER ve İSLÂM	Filibeli A. HİLMİ
GÖZ ve GÖRMEK	Hâdiye KARAKÜÇÜK
İSRÂ ve MİRAC	Kemal SANDIKÇI
Cami Psikolojisi ve Sosyolojisi Üzerine bir Deneme	Ali Murad DARYAZ
Karaborsacılık Üzerine	Hüsnü DİKEÇLİGİL
Anadolu Fütuhâtında İslâm- laştırma ve Türkleştirme ...	Mehmed ŞEKER
İSLÂM MEDENİYETİ (Şiir)	Halil KARAKÜÇÜK
KAN	Dr. Sevim ASIMGİL
SUALLERE CEVAPLAR ...	Gazi MERT
Devletin İktisadi ve İçtimâi Vazifeleri	Ali Rıza TEMEL
Türk Yazı San'atları Müzesi KARATAY MEDRESESİ ...	İ. Haklı KONYALI
Uydurukça Dil İle Millî Tiyat- ro Olmaz	M. Necati SEPETÇİOĞLU
Türkçe Konuşan ve Oynayan Her Tiyatro Millidir	Vasfi Rıza ZOBU
Komünizme Reddiye	Semahaddin CEM
Hıristiyanlıktaki Hurâfeler ...	Ziya KAZICI
HİKMETLİ SÖZLER	İmam ŞAFİİ
HABERLER	İslâm MEDENİYETİ
II. CİLDİN FİHRİSTİ	İslâm MEDENİYETİ

İDAREHANE

Türkiye İslâm Enstitüleri Talebe Federasyonu Genel Merkezi
Nuruosmaniye Caddesi No: 8/6
Tel. : 22 46 02

CAĞALOĞLU — İSTANBUL

Haberleşme ve Havale Adresi :
İSLÂM MEDENİYETİ, P.K. : 1315

SİRKECİ

TEMSİLCİLERİMİZ

ANKARA : A. Gürbüz AKYÜZ, Gazi M. Kemal Bulvarı
Uz Apartmanı, 7/5-6 - Kızılay / Ankara
İZMİR : T.İ.E.T.F. İkinci Başkanı : İhsan EMCİ
KAYSERİ : T.İ.E.T.F. Mah. İcra K. Bşk. İ. Ethem ELİBOL
KONYA : T.İ.E.T.F. Mah. İcra Kom. Bşk. Hasan TAŞ

TEKNİK KADRO

Umumi Neşriyat Müdürü:
Murat ARSLAN

Ressam :
Gürbüz AZAK

Dizgi ve Baskı : F A T İ H M A T B A A S I — İSTANBUL
Yıl: 2 — Sayı 24
Basıldığı tarih: 10/11/1969

ABONE

İLAN TARİFESİ

Yıllık : 12 sayı, 25 TL.
Altı Aylık : 6 sayı, 12,5 TL.
Öğrencilere: Yıllık 20 TL.
» 6 aylık 10 TL.
Yabancı memleketlere posta
ücreti ilâve edilir.

Bir sayısı: 250 Kuruş.

Dış Kap.: 2 renk 2.500 TL.
Tek renk: 2.000 TL.
İç Kapak: 2 renk 1.500 TL.
Tek renk: 1.000 TL.
Renkli ilân sahifesi :
Tamamı : 1.200 TL.
1/2 : 750 TL.
1/4 : 400 TL.
1/8 : 250 TL.

Mecmuamızdaki yazılar me'haz gösterilmeden alınamaz.
Gönderilen yazılar basılsın basılmasın iade edilmez.

Tasavvuf

LEVAKIH'UL - ENVÂR

II

Yazan:
ŞA'RANİ

TERCÜME
Dr. Ahmed H. Kayalar

u tabakâta muhaddislerin yoluna göre hareket ettim. Şöyle ki **Risâlet'ül-Kuşeyri** ve **Ebû Nuaym**'ın **Hilye**'si gibi müsnet kitaplarda yer alan ve sahibinin, senedinin doğruluğunu açıkça belirttiği hikâye ve sözleri kat'i ifade ile zikrettim. Aynı şekilde, kâmil şeyhlerden birinin, bu yolun hükümlerine istidlâl makamında zikrettiğini de kat'i ifade ile anlattım. Zira onun istidlâli, o'na göre senedinin delilidir. Bu iki şeklin haricinde kalanları **Yuhkâ** (hikâye olunur) ve **Yurvâ** (rivâyet olunur) diye zayıf ifadeyle naklettim. Sonra şurası aşikârdır ki **Avâriful-Meârif** ve benzeri gibi bu zümrenin kitaplarındaki hükümler âlimlerin «**Şerh'ul-Mühezzeb**'te dedi» «**Şerh'ur-Ravda**'da dedi» demeleri gibi, senedleri sahih olan hükümlerdir, onları da kat'i ifadeler ile anlattım.

Bu tabakâtı, X. asırda kendileriyle temas ettiğim, bir müddet hizmetlerinde bulunduğum, yahut bazan teberrüken kendilerini ziyaret ettiğim, kendilerinden hikmetli ve güzel söz işittiğim şeyhlerimin hallerinden münâsip miktarda bahsederek bitirdim. Bunları, onlardan Mısır ve vilâyetlerinin geçmiş bütün şeyhlerinden -Allah hepsinden râzı olsun- bahsedişimizde olduğu gibi anlattım.

Ey kardeşim, bu kitabı inanarak okuyan ve dinleyen herkes, zikredilen bütün velîlerle muâsır olur. Çünkü şeyhle bir arada olmayış ona karşı sevgi beslemeye ve onunla sohbetinde kusur addedilmez. Zira bizler kendilerini görmediğimiz ve muasırları olmadığımız halde, kendilerini görür gibi Hz. Peygamber'i -Allah ona selâtu selâm etsin- sahâbeyi, tâbiûn ve ictihâd sahibi imamları severiz. İnanılan şeylerin şekilleri belirir ve ortaya çıkarsa, şahısların şekillerini görmeye ihtiyaç kalmaz. Buna benzer bir kitabı okuduğu halde, kendisinde Allah azze ve cellenin yoluna doğru bir uyanış ve arzu doğmayan kimse ölümlerle aynı seviyededir.

Kitabı «Levâküh'ulEnvâr fi Tabâkât'il-Ahyâr» diye adlandırdım. Başına mütâlâa edenin bu zümre hakkındaki inancını kuvvetlendiren ve bu zümreye karşı beğenmemezliğin her asırda süregeldiğini dâkik bir tarzda gösteren faydalı bir mukaddime koydum. Bu beğenmemezlik, onların ekseri akıl sahibi kimselere karşı zevk hallerindeki üstünlükleri dolayısıyla. Fakat onlar bu zümreyi olgunlukları dolayısıyla değiştiremezler. Nitekim onlar da bir esintinin dağı değiştirememesi gibi değişmezler. Bu, hacminin küçüklüğüne rağmen bu yol mensuplarının ekseri fıkhını içine alan pek kıymetli bir kitaptır. Yine bu kitap, tasavvuf yoluna girenlerin ve taklitçilerinin şâfiî mezhebindeki -Allah ondan razı olsun- «Er-ravda» kitabı gibi, bütün nasları hakkındadır. Allah bunu keremiyle hâlis kılsın. Ondandır müellifini, istinsâh edenini, dinleyenini, mütâlâa edenini faydalandırsın. O yakındır, duâları kabul edendir. Bunu böyle bilersen mesele kalmaz. Tefvik Allah'tandır.

MUKADDİME

B u, velî ve sâfilere yolunu Kur'an-ı Kerim ve sünnetle döşemiş olduğunu ve bunun nebîlerle safvet sahiplerinin ahlâkı üzerinde bu lundüğünün beyânı hakkında bir mukaddimedir. Bu mukaddime, aynı zamanda tasavvufun, Kur'an'ın sadece sarîh olarak bildirildiğine dayanışının, sünnete ve icmâa muhalif olursa kınanmış olacağını; fakat muhâlif olmazsa, nihâyet onun bir müslümanın ortaya koyduğu telâkkî olduğunu beyânı hakkındadır. Arzu eden bununla hareket eder, arzu eden de bırakır. Bu ve diğer hareketlerde anlayış, inkâr için bir imkân gibidir; şu kadar var ki onlar hakkında sûizanda bulunulmamalı, kendilerini riyâ isnad edilmemelidir. Zaten bu şer'an caiz değildir.

Ey kardeşim, -Allah sanâ rahmet etsin-sunu da bilmelisin ki tasavvuf ilmi, kitap ve sünnete göre amelle aydınlandığı zaman velîlerin kalplerinde yerleşen bir ilimden ibaret. Kitap ve sünnete göre hareket eden her kimsede, dillerin ifadeden âciz kaldığı ilimler, edeb, sırlar ve hakikatler yerleşir. Bu bildikleri hükümlerle amel ettikleri zaman şeriat âlimlerinde yerleşen hükümlerin benzeri-

dir. Tasavvuf meânî ve beyân ilimlerinin nahiv ilminin zübdesi oluşu gibi, kulun ancak şeriatın hükümleriyle, eksikliklerden ve nefsin hazırlarından uzak hareketlerinin semeresidir.

T asavvuf ilmini müstakil bir ilim kabul eden, doğru hareket etmiştir; onu şeriatın hükümlerinin aynısından kabul eden de doğru hareket etmiştir. Aynı şekilde, meânî ve beyân ilmini müstakil bir ilim kabul eden doğru hareket etmiş; bunları nahiv ilminden sayan da isâbet etmiştir. Şu kadar var ki bu sonuncusu herhangi bir zevki nazar-ı itibare almamıştır. Tasavvuf ilmi, şeriat kaynağının bir dalıdır; şeriat ilminde mütebahhir olan nihâyet gâyeye ulaşır. Kul, nebi ve sâfilere yoluna girer ve burada derinleşirse Allah ona zâhir hükümlerdeki gibi muayyen bir derecede istinbât kuvveti verir. O da bu yolda ki vâcib, mendûb, edeb, harâm ve mekrûh gibi hususları istinbât eder. İlk hususun aksi, müctehidlerin yaptıkları gibidir. Bir müctehidin, şeriatın vâcib oluşuna kesin bir şekilde hükmetmediği bir şeyi kendi ichtihadıyla vacib kabul etmesi, bir velînin, şeriatın vücûbuna kesin şekilde hükmetmediği bir hususu tasavvufta vacib kabul etmesinden daha farklı değildir. **EL-Yâfiî** ve diğerleri bu şekilde belirtmiştir.

Bunun izahı şudur: Bu kimselerin hepsi şeriatı adâlet sahibidirler. Allah azze ve celle onları, kendi dini için seçmiştir. Tetkik eden herkes, Allah teâlâ yakınlarının bilgilerinden hiçbirinin, şeriatın dışına çıkmadığını anlar. Şeriat, onların her an Allah azze ve celle'ye vuslatları olunca, onların bilgileri nasıl olur da şeriatın dışına çıkar? Fakat bu yolun mensupları hakkında bilgisi olmayan, tasavvufun, şeriatın aynından olmasını gariip karşılamasının sebebi, kendisinin şeriat ilmidir derinleşmemiş olmasıdır. Bunun için **EL-CUNEYD** -Allah ona rahmet etsin- bu veya şu zamanda, kendisinin kitap ve sünnetten uzaklaştığı iddia edenlere reddiye olmak üzere «Bizim bu ilmimiz kitap ve sünnetle örülmüştür» demişti.

Devam edecek